

poradnik aptekarSKI

wrzesień
2007 #7 (15)

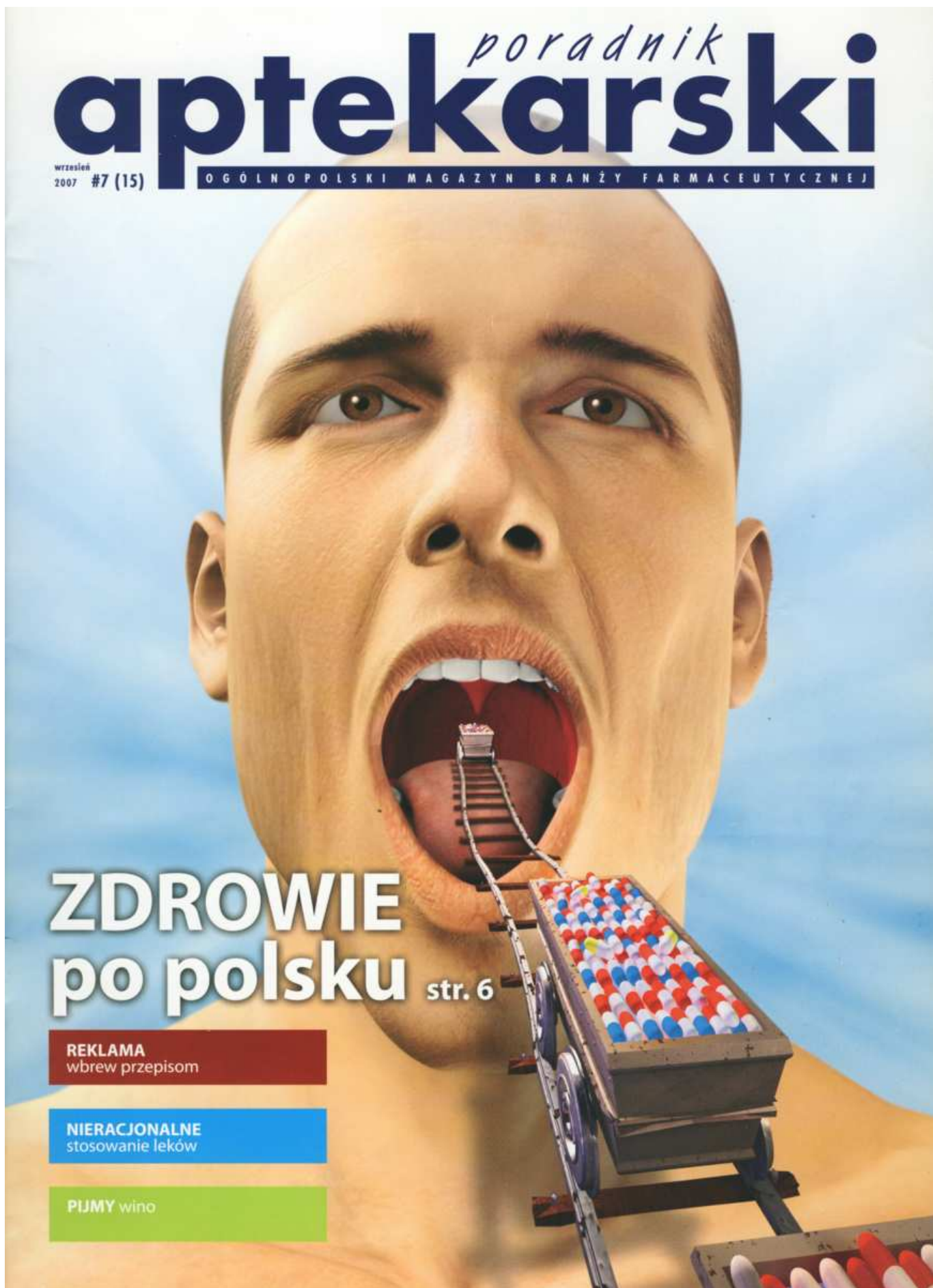
OGÓLNOPOLSKI MAGAZYN BRANŻY FARMACEUTYCZNEJ

ZDROWIE po polsku str. 6

REKLAMA
wbrew przepisom

NIERACJONALNE
stosowanie leków

PIJMY wino

UMOWA pożyczki

Okiem prawnika

Często, aby uniknąć problemów związanych z uzyskaniem bankowego kredytu, pożyczamy pieniądze od rodziny lub znajomych, do których mamy zaufanie. Jednak nigdy nie potrafimy do końca przewidzieć sytuacji losowych, które mogą mieć wpływ na to, czy będziemy w stanie oddać dług lub czy pożyczkobiorca na pewno zwróci pożyczone od nas pieniądze. Dlatego warto wiedzieć, jakie prawa przysługują zarówno pożyczkodawcy, jak i pożyczkobiorcy.

Każda pożyczka jest w świetle przepisów prawa umową zawartą pomiędzy stronami – pożyczkobiorcą i pożyczkodawcą. Umowa pożyczki dochodzi do skutku na mocy zgodnego oświadczenia woli stron. Zgodnie z art. 720 § 1 kodeksu cywilnego przez umowę pożyczki pożyczkodawca zobowiązuje się do przeniesienia na własność pożyczkobiorcy

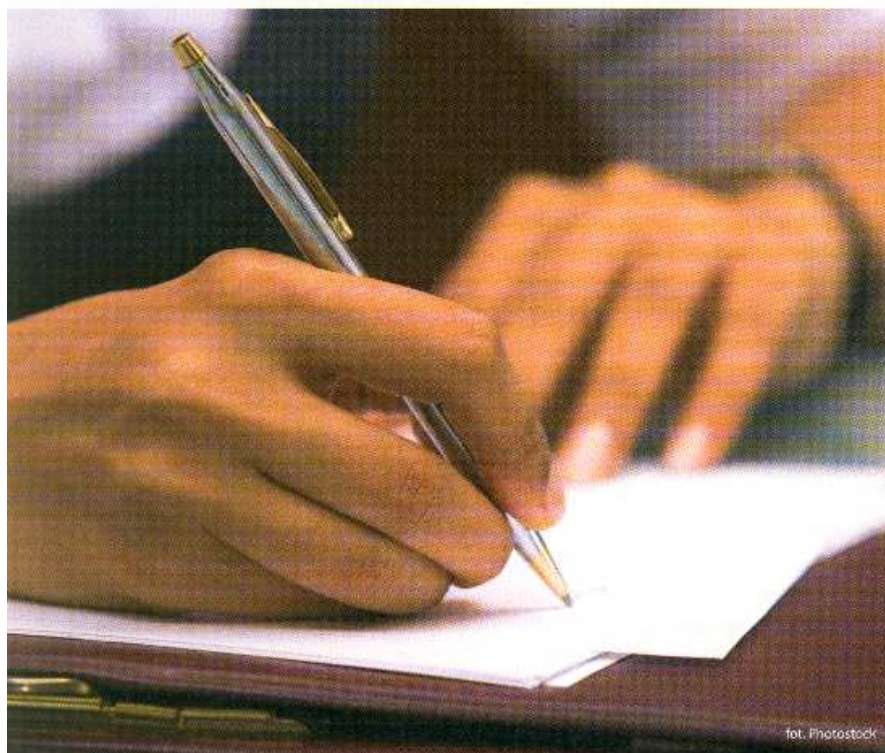
określonej kwoty pieniędzy lub innych rzeczy, a pożyczkobiorca zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy lub rzeczy z tym, że w razie udzielenia pożyczki, której przedmiotem są rzeczy, winien zwrócić rzeczy tej samej jakości. Ta kodeksowa definicja reguluje przedmiot umowy w ten sposób, że pożyczkobiorca zobowiązany jest do zwrotu tej samej

ilości pieniędzy, a nie tych samych banknotów czy monet. Tym samym przedmiotem umowy pożyczki nie mogą być np. monety kolekcjonerskie.

Umowę można zawrzeć ustnie, jednakże zawsze warto ją zawrzeć w formie pisemnej, bez względu na to, jak bardzo ufamy pożyczkobiorcy. W celu ochrony interesów obu stron przepisy kodeksu cywilnego stanowią, że jeśli wartość pożyczki przewyższa 500 zł, umowa dla celów dowodowych winna być sporządzona na piśmie. W sytuacji gdy zawarliśmy ustnie umowę dotyczącą kwoty np. kilku tysięcy złotych możliwe jest dochodzenie roszczenia przed sądem, jednak wówczas na pożyczkodawcy ciąży obowiązek udowodnienia faktu zawarcia takiej umowy, ewentualnie okoliczności zawarcia takiej umowy. Niejednokrotnie sąd daje wiarę pożyczkodawcy na podstawie zeznań świadków obecnych podczas zawierania umowy. Warto więc, jeśli decydujemy się na zawarcie umowy pożyczki w formie ustnej, aby przy dokonywaniu tej czynności byli obecne osoby trzecie.

Jeśli zdecydujemy się spisać umowę, musimy pamiętać o kilku ważnych elementach, które powinna ona zawierać:

- **przedmiot umowy** – powinniśmy wskazać w umowie, co dokładnie pożyczamy, jaką sumę pieniędzy;
- **termin zwrotu pożyczki** – jeśli nie podamy konkretnej daty, ustawa stanowi, iż jest to termin 6-tygodniowy od wypowiedzenia umowy przez pożyczkodawcę;
- **sposób spłaty pożyczki** – pożyczoną kwotę można spłacić jednorazowo bądź w ratach. Jeśli pożyczka spłacana jest jednorazowo, naliczanie odsetek nie następuje trudności, natomiast jeżeli spłacana jest w ratach, może pojawić się kilka sposobów uregulowania odsetek: w terminie płatności raty, naliczane od całości kwoty pożyczki, lub też degresywnie, od wartości kwoty jeszcze nie spłaconej. Mogą być również płacone w terminach innych niż sama kwota pożyczki. Uregulowanie to pozwoli niewątpliwie na bezproblemowe ustalenie wysokości zobowiązań pożyczkobiorcy wobec pożyczkodawcy w razie niedotrzymania warunków umowy;

- **wysokość oprocentowania** – ze swej istoty umowa pożyczki jest umową nieodpłatną, jednakże może przybrać charakter odpłatny, jeśli pożyczkodawca zażąda spłaty pożyczki wraz z procentem. W przypadku niewskazania w umowie wysokości oprocentowania, pożyczkodawca ma prawo naliczać odsetki ustawowe – obecnie 11,5 %;
- **odsetki za zwłokę w spłacie pożyczki** – strony umowy mogą ustalić, że pożyczkodawca będzie żądał dodatkowo zapłaty odsetek za zwłokę w spłacie pożyczki. Jeśli taka wysokość nie zostanie ustalona przez strony, a nastąpi opóźnienie w spłacie, pożyczkodawca może żądać zapłaty odsetek za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych.

Warto dodać, że wierzyciel, który udziela pożyczki, może zabezpieczyć swoje roszczenie. Zabezpieczeniem zwrotu pożyczki mogą być m. innymi: zastaw, poręczenie, przewłaszczenie na zabezpieczenie, weksel, zastaw rejestrowy oraz hipoteka.

Zgodnie z art. 721 kodeksu cywilnego pożyczkodawca może odstąpić od umowy, jeżeli jej zwrot jest wątpliwy ze względu na złą sytuację majątkową pożyczkobiorcy, z tym jednak zastrzeżeniem, że jeżeli pożyczkodawca w chwili zawarcia umowy wiedział o złym stanie majątkowym lub z łatwością mógł się dowiedzieć, wówczas jest pozbawiony takiego prawa.

W razie gdy rzeczy otrzymane przez pożyczkobiorcę mają wady, pożyczkodawca ma obowiązek naprawienia szkody, która z tych wad wynika, jeśli wiedział o nich i nie poinformował o tym pożyczkobiorcy. Odpowiedzialność ta jest jednak wyłączona, gdy pożyczkobiorca mógł z łatwością wadę zauważyć.

Umowę pożyczki należy zarejestrować w urzędzie skarbowym w terminie 14 dni od jej podpisania i dokonać stosownej wpłaty podatku od czynności cywilnoprawnej. Obecnie wynosi on 2% wartości pożyczki. Obowiązek zapłaty podatku spoczywa zarówno na pożyczkodawcy, jak i pożyczkobiorcy, w treści umowy można jednak ustalić, która ze stron umowy ma zapłacić przedmiotowy podatek. Nie możemy również zapomnieć, iż obowiązkiem pożyczkodawcy jest również zapłata podatku dochodowego, jeśli pożyczka była udzielona na procent (uzyskane od pożyczkobiorcy odsetki stanowią przychód), a także gdy pożyczkobiorca zapłacił odsetki za zwłokę w spłacie pożyczki (odsetki za zwłokę również powinny być ujawnione w zeznaniu podatkowym pożyczkodawcy).

Należy wspomnieć, że przy umowie pożyczki nie musimy płacić podatku od czynności cywilnoprawnej, jeśli strony zawierające umowę należą do I grupy podatkowej (małżonkowie, dzieci, wnuki, dziadkowie, zięć, synowa, ojczym, teściowie, rodzeństwo, pasierb), a kwota pożyczki nie przekracza 9.637,00zł (w roku 2007). W przypadku pozostałych osób, nie należących do I grupy podatkowej, podatku nie uiszcza się jeżeli łączna kwota lub wartość pożyczek otrzymanych od tego samego podmiotu nie przekracza w ciągu kolejnych 12 miesięcy 1.000 zł.